UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Secunda Euangeliu[m]. Erunt signa in sole et

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Visual Library

E Ṡcḋo zacheo dedit ꝓ dimidio bonoꝝ ſu
Lu.16.b. orū. vn̄: Ecce dimidiū bonoꝝ meorū dn̄e
do paupib⁹. Tertio dedit aliis ꝓ reſidua
Lu.11.f. pte diuitiaꝝ ſuaꝝ. vn̄: Qḋ ſupeſt date ele
moſynā: ⁊ ecce oia mūda ſūt vob. Quar/
to quibuſdā dat ꝓ
duob⁹ erib⁹ minu/
tis: ſicut paupcule
Lu.22.a vidue. vnde Vidit
aūt Jeſus ⁊ quādā
viduā paupculā
mittentē era minu
ta duo. Quinto q̄/
buſdā ꝓ calice aq̄
Mat.10.d frigide. vn̄: Quicū
q̄ potū dederit vni
ex minimis meis iſtꝫ
calicē aq̄ frigide: n̄
pdet mercedē. Se
xto q̄buſdā ꝓ ſola
bōa volūtate: vt la
trōi i cruce q̄ dixit:
Lu.23.e Dn̄e memēto mei
dū veneris i regnū
F tuū. Et rn̄dit ei chriſt⁹: Amē dico tibi: ho
die mecū eris in paradiſo. Vn̄ Aug⁹. Coro
nat de⁹ int⁹ volūtatē/ vbi nō inuenit facul
tatē. Itē notandū: q̄ Hugo de prato ſup
p̄dicta v̄ba: Ecce rex tu⁹ venit tibi māſue
tus/ dicit: q̄ dn̄s ieſus chriſt⁹ venit nobis
Chriſt⁹ venit nob ſeptē modis ſeptē modis. Primo venit vt lux ad nos
illuminādū: q̄ oēs ceci eram⁹. vn̄: Habi/
Eſa.9.a. tātib⁹ in regiōe vmbre mortis: lux orta ē
eis. Ṡcḋo venit vt medic⁹ ad ſanandū/ q̄
Ps.106.b oēs infirmi ad mortē iacebam⁹. vn̄: Mi/
ſit verbū ſuū ⁊ ſanauit eos. Tertio venit
vt iuſt⁹ ad iuſtificādū ⁊ p̄cā remittendū:
Rom.5.c q̄ oēs peccauim⁹: iuxta illud: Oēs pec
cauerūt: ⁊ egēt gratia dei. Et alibi: Confi
Mat.9.a. de fili: remittunt tibi peccata tua. Quar/
to venit vt ignis ad inflāmandū: q̄ in dei
amore ⁊ primi oēs frigidi manebamus.
Lu.12.f. Unde dicit: Ignē veni mittere in terrā.
Quinto venit vt redemptor ad p̄ciū no/
bis ſoluendū: quia omnes ꝓ delicto pri/
moꝝ parentum in carcere inferni detine
I.Co.6.d. bamur. Unde apoſtol⁹ paul⁹ dicit: Em/
pti eīm eſtis p̄cio magno. Sexto venit vt
vita ad viuificandū: quia oēs vita glo/
rie carebamus ꝓpter originale peccatū. G
Septimo venit vt dominus omnipotēs
ad patriam noſtrā nos deducendo: vnde
ꝓpheta: Aſcendit eīm pandens iter ante
eos. Hec Hugo de prato.

Dn̄ica.II.aduētus. Euāge. ſm Lucā.XXI.e.circa finē.

In illo tempore: Dixit ieſus diſci. ſuis: Erunt ſigna in ſo/le/ et luna/ et ſtellis/ et

circa diē iudicij. ſol obſcurabit.

Erūt ſigna i ſole et luna. ⁊c. Luc. xxi. Matth. xxiiij. Marci. xiij. Hec p̄dixit dn̄s ieſus anno ei⁹. xxxiij. xj. kal. aplis. feria. iij. lūa. xij. inditiōe vj. Ante initiū hodierni euāg. ſcribit ſanctus Lucas in eodē ca. q̄ chriſtus p̄dicens tēpus extremi iudicij dixit: Surget gēs cōtra gentē/ ⁊ regnū aduerſus regnum: et
terremotus erūt magni ꝑ loca/ ⁊ peſtilen H
tie ⁊ fames terroreſq̄ de celo: ⁊ ſigna ma
gna erūt. Ve p̄gnantib⁹ ⁊ nutricētibus in
illis dieb⁹. Itē de extremo iudicio dicit.
Sicut fulgur choruſcās de ſub celo in ea
que ſub celo ſunt: ita erit fili⁹ hois in die
ſua. ſ. aduētus ad iudiciū. Et ſicut factū ē
in diebus noe: ita erit in diebus filij hois:
Edebāt ⁊ bibebāt: vxores ducebāt et da
bant ad nuptias vſq̄ in diē qua intrauit
noe arcā: ⁊ venit diluuiū ⁊ pdidit oēs.
Silr ſicut factum eſt in diebus loth. Ede
bāt ⁊ bibebāt/ emebāt ⁊ vendebāt/ plan/
tabāt ⁊ edificabāt: qua die autē exijt loth
a ſodomis: pluit ignē ⁊ ſulphur de celo:
⁊ oēs perdidit: ſm hec erit qua die fili⁹
hois reuelabit in die iudicij. Vn̄ etiā de
hoc dicit: Cū dixerit pax et ſecuritas: tūc
repentinus eis ſupueniet interitus.

Erunt ſigna in ſole et luna ⁊ ſtellis. Luce. xxi. Matthei. xxiiij. Mar. xiij. Sed que erunt illa ſigna declarat. Primo vt dicit ꝓpheta: Sol conuertet in tenebras et luna in ſanguinem: anteq̄ veniat dies

A domini magnus ⁊ terribilis. Item oſten
Apo.6.d. ſum eſt ioãni: vt habetur in Apocalypſi.
Sol fact' eſt niger tanq̃ſ ſaccus cilicin': ⁊ luna tota facta eſt ſicut ſanguis: ⁊ ſtelle de celo ceciderunt ſuper terrã. Item chriſtus dicit in euangelio. Sol obſcurabitur ⁊ luna non dabit lucem ſuam: ⁊ ſtelle cadẽt de celo. Hoc non intelligitur ꝙ cadant de firmamento: quia minima ſtella ſm aſtronomos ẽ maior q̃ſ tota terra: ſʒ tante impreſſiones et choruſcationes erunt in aere decurrẽtes ad terrorem maloꝝ: vt a ſimplicibus hominibus ſtelle cadere putabuntur. Unde Auguſtin'. Tam ſeua
B erunt iudicia dei: ꝙ ipſum ſol aſpicere non audebit.

ſ ex vehementi fuga.
a in terris preſſura gentiũ p̄ confu
ſ flagratione ⁊ perturbatione.
b ſiõe ſonit' mar᷑ ⁊ fluctuũ: areſcẽ
ſ ita vt homines areſcant ex timore.
ſ periculo imminẽte.
c d tibus hoĩbus p̄ timore ⁊ expectã
ſ eorum
e f g tione que ſuꝑueniẽt vniuerſo or
ſ angelice poteſtates ⁊ virtutes.
h bi. Nã virtutes celoꝝ mouebũt.
ſ poſt illa ſigna.
Et tunc videbunt filiũ hominis i
ſ refulgente.
ſ iudicandi
venientẽ in nube cũ poteſtate ma k l m
ſ preſidendi ſ cũ illa incipiũt
gna ⁊ maieſtate. His aũt fieri in- n

a ¶ Et in terris preſſura gentiũ pre confuſione ſonitus maris ⁊ fluctuum. Glo. Appropinquãte extremo iudicio erit ſonitus mar᷑ terribilis ⁊ fluctuũ eius. Nã mare eleuabit vltra altitudinẽ
Ps.92.a. montiũ quadraginta cubitis. vñ: Mirabiles elationes maris. Tunc illi qui ꝓpe mare habitabunt in vallibus: fugient ad loca montana: ⁊ cõprimẽt ſe ꝓpter ſonitũ maris. b ¶ Areſcentibus hoĩbus. Gor. q2 ſicut mentẽ ſecuritas reficit ⁊ im
Prouerb. pinguat: ſm illud: Secura mens q̃ſi iuge
15.b. conuiuiũ: ſic timor attenuat ⁊ exiccat: ſm
Prouerb. illud. Spirit' triſt᷑ exiccat oſſa. c ¶ Pre
17.b. timore. ſ. inſtantiũ malorũ. d ¶ Et expectatione. ſ. futuroꝝ adhuc diſtantiũ. e ¶ Que. ſ. timor ⁊ expectatio. f ¶ Superueniẽt. deſup. ſ. de celo. g ¶ Uniuerſo orbi. nõ tm̃ parti. Ex q̃ patz ꝙ nullus erit locus refugij. vñ: Erit tũc tribula
Matth. 24.a. tio q̃lis nõ fuit ab initio mundi vſq3 mõ:

neq3 fiet. Et alibi. Ueniet tale tẽpus quale non fuit: ex quo gentes ceperunt eſſe. C
Dan.10.b.
h ¶ Nam virtutes celorũ mouebũtur. Id eſt angeli ad modũ trementiũ ſe habebunt. Et angeli dicũtur virtutes celorum: quia ſunt inhabitatores celorum. Unde Chryſoſt. Angeli qui in iuſticia aſtabũt/ nihil ſibi cõſcij: videbunt infinitã multitudinem condemnari: nõ intrepide/ ſed cuʒ magno tremore illic ſtabunt. i ¶ Et tũc videbunt filium hominis. ſcʒ tam boni q̃ſ mali: quia ſm magiſtrũ ſententiarum. libro. iiij. chriſtus dñs in forma hominis iudicabit et i illa ab omibus
D videbitur. Erit tamen differentia ex parte vidẽtium: q2 boni videbũt cum magno gaudio ⁊ gloria: ſed mali cũ confuſione ⁊ pena. Unde etiã ſanctus Tho. in. iiij. diſt. xlvj. Sicut viſio glorie humanitatis chriſti erit iuſtis in premiũ: ita inimicis chriſti erit in ſupplicium. k ¶ Uenientẽ. ſcʒ ad iudiciũ. l ¶ In nube. ſcʒ lucida. m ¶ Cum poteſtate magna ⁊ maieſtate. quia cum angelis ⁊ omibus ſanctis in celo exiſtentibus. Et tunc cõgregabit omnes gentes
Joel.3.a
in vallem ioſaphat. Hieronymus ꝟo dicit. Non eſt intelligendum ꝙ in illa parua valle ꝯcludantur innumerabilia milia hominum: ſed in locis circumiacẽtibus. Nam boni in aere cum chriſto ſtabunt: mali ꝟo in terra: quoꝝ non erit numerus cũ quibus verus ⁊ iuſtus iudex cõtendet et diſceptabit. Conſequẽter in euangelio hodierno poſt timorẽ reproboꝝ ponitur ꝯſolatio electoꝝ cũ dicit᷑. n ¶ His autẽ fieri incipiẽtibus: reſpicite. per fidẽ.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

E a ¶ Et leuate .ꝑ ſpē. b ¶ Capita vr̄a .i. corda vr̄a. Vñ Greg⁹. Capita leuare ē mētes ad gaudia celeſtis patrię erigere. c ¶ Qm̄ ap. re. ve. i. glificatio animaꝝ ꝛ corpoꝝ: qꝛ poſt mundi ruinā ſequiť btitudo q̄ erit i glificatione corpis ꝛ aię. d ¶ Et dixit illiſ ſilitu. ꝛc. ſcitote qm̄ ꝓpe ē regnū dei. Vnde Hiero. Cū ram⁹ fic⁹ tener eſt/ et folia nata: et gēmę i florē germināt: et cortex folia parturit: tūc intelligiť veris ꝛ eſtatis aduētū. Sic cū oia q̄ ſcp̄ta ſūt: ꝛ q̄ chriſti aduentū ꝯcurrere debēt videritis: ſciatis qꝛ ꝓpe ē aduētus chriſti ad iudiciū. Sequiť certitudo ꝓdictorū cū diciť: e ¶ Amen dico vobis: qꝛ non ꝑteribit generatio hęc. id ē genus humanum. f ¶ Donec oīa fiāt. ſ. quę dicta ſunt. g ¶ Celū ꝛ terra trāſibūt. i. depoſita ꝑori forma innouabunť/ ꝑmanēte tñ ſubſtātia. Nā terra/ aq̄ aer ꝛ ignis/ et oia elemēta: conflagratiōe ignis mundabunť. Erit em̄ terra ſic chryſtallus pura: aqua ꝛ aer obſcuritate/ frigiditate ꝛ fumoſitate ꝑuabunť: ꝛ oēm frigiditatē/ caliditatē/ fumoſitatē ꝛ impuritatē ab elementis ſeꝑabit/ ꝛ i infernū detrudet: vt mali in inferno plus habeāt de frigore ꝛ calore ꝛ fetore/ q̄ꝫ habuerunt. h ¶ Verba aūt mea nō trāſibūt. ſ. ſine effectu impletiōis. Vñ Hiero. Facilius eſt trāſire terrā q̄ꝫ chriſti verba. Nā ſi oia q̄ in lege ꝛ ꝓphetis ſcp̄ta ſūt/ impleta ſunt ꝛ adimplebunť: quō q̄ chriſti verba q̄ ꝑ ſe ꝑſonaliter eſt locut⁹/ nō adimpleri debeāt? Ergo ꝟba chriſti nō tranſibūt ig-

F

ſ in gaudio. ſ q̄ſi triūphatores.
a b cipiētib⁹: reſpicite ꝛ leuāte capita
ſ cōſolatio in eterna requie
c vr̄a: qm̄ appropinq̄bit redēptio
d vr̄a. Et dixit illiſ ſilitudinē. Vide
ſ teneram ficum. ſ alias.
te ficulneā ꝛ oēs arboreſ: cū ꝓdu
ſ .i. fructificationē.
cūt iā ex ſe fructū/ ſcitiſ qm̄ ꝓpe ē
ſ veri chriſtiani ſ ꝑdicta.
ęſtas: ita ꝛ vos cū videritis hęc
† ſ eccleſia triūphans. ſ vita eterna.
fieri: ſcitote qm̄ ꝓpe eſt † regnum
ſ certitudinaliter.
e dei. Amē dicō vobis: quia nō ꝑ
ſ ceſſabit. ſ .i. ſexta etas mūdi in qua iā ſumus
f teribit generatio hęc/ donec oia
ſ elementale. ſ .i. renouabunť
g fiant. Celūm ꝛ terra tranſibunt:
ſ vane: ſed abſq3 dubio implebunť.
h verba autē mea non tranſibunt.

cōpleta: ſed minima littera cōplebiť. vñ: Amē dico vobis: donec trāſeat celū ꝛ terra: iota vnū aut apex vn⁹ nō ꝑteribit a lege donec oia fiāt. Qui ergo ſoluerit vnū de mādatis iſtis minimis: et docuerit ſic hoies: minim⁹ vocabiť in regno celorū. Qui autē fecerit et docuerit: hic magn⁹ vocabiť in regno celorū. Vñ circa ꝑſens euāgeliū vbi diciť: Tūc videbūt filiū hois venientē i nube cū ꝑtāte magna. Notandū ꝙ chriſt⁹ nō veniet niſi ꝑus veniat ātichriſt⁹. Qñ aūt antichriſt⁹ veniet? Rñdeť ꝑmo: in tēpore peccatoꝝ abūdantię. Vñ Dā: Cū creuerit iniquitas/ conſurget rex impudicus. Glo. oim iniquitatū plenus. Et alibi diciť: ꝙ tēpore ātichriſti plus q̄ꝫ ꝑus abūdabit mendaciū/ adulteriū/ furtū/ homicidiū/ rapina/ auaricia/ ſuꝑbia: ꝛ ſic de alijs vitijs. vñ: Abundabit iniq̄tas: ꝛ refrigeſcet charitas multorū. Quis dubitat iā ꝓximū ip̄m tēpus fore: cū iā ex mala conſuetudine infinita mala fiant: quę noſtro ꝛ parentū tempore nō modici fuerūt dedecoris: quę nūc temporis computanť inter facta honoris? ſicut habere amaſias ꝛ bouiſatrices/ deceptiones in emptionibus ꝛc. Unde diciť: Letanť cū malefecerint. O ſi iam tot mala fiūt: quāta mala tūc erunt tēpore antichriſti? Unde q̄nto magis finis mūdi appropinquat/ tanto peiores hoies erunt. Secūdo veniet tēpore litiū ꝛ ꝑlioꝝ. vñ diciť Surget gens ꝯtra gentē: ꝛ regnū aduerſus regnū. Si ergo tot lites noſtris tēporibus ſunt ꝛ ꝑlia: quot tunc erūt tempore

G Dā. 8.

H

Dan. 8. Oſee. 4. Math. 24. Prouerb. 2. Mat. 24.

A antichriſti quando ſathanas ſoluetur/qui
Apo. 20. c nūc ligatus tenetur: vt habetur in Apo/
calypſi. Tertio veniet tempore magnę
famis: quia ex guerris cōtinuis ſequitur
Luc. 11. c. fames. Unde dicitur: Omne regnum in
ſe diuiſum deſola/
bitur: quia agricolę
tunc nec agros co/
lere/ nec ſeminare
poſſunt. Quid de/
mū? Tunc fames
et cariſtia non mo
dica ſequetur. Un
de dicit propheta:
Ps. 106. d Terra fructifera ꝟ
ſa eſt in ſalſuginē:
a malicia inhabitā
tium in ea. Quar/
to veniet tempore
magnę peſtilentię.
Nam omne quod
viuit cibo indiget.
Unde Ariſtoteles
j. ethicorum. Non
poſſibile eſt diu vi/
B uere ſine cibo. Jō
qui cibo caret: ac famis macie torquetur:
propter perditionē humidi radicalis in/
firmabitur: ꝛ tandē leui ſuperueniente fe
bricula: homo ſubito quaſi ex peſtilentia
(vt phiſici et naturales dicūt) morietur.
Quinto veniet tempore diſcidij regnoꝝ
a romano imperio. Unde apoſtolꝰ dicit:
2. Thes. Niſi venerit diſceſſio primū: ſcꝫ regnoꝝ
2. a a romano imperio. Unde glo. ſup illud
Dan. 7. b. Danielis. Et habebat cornua decē: dicit
ꝙ appropinquante die iudicij: romanum
imperiū ſcindetur in decē partes ꝛ in de/
cem regna. Sexto veniet tempore ſchiſ/
matis in eccleſia dei: vt dicit glo. ſup prę/
miſſa ꝟba apoſtoli. Niſi venerit diſceſſio
primum: ſcꝫ ab obedientia romanę eccle
ſię. Septimo veniet tēpore hypocriſis
illoꝝ qui ſe putant religioſos prę cęteris
hominibus. Unde apoſtolus. In hypo/
1. Tim. criſi loquentiū mendaciū/ ꝛ cauterięatam
4. a. habentiū ꝯſcientiā/ prohibentiū nubere:
abſtinere a cibis quos deus creauit ad ꝑ/
cipiendum cum gratiarumactione fideli/

bus: et his qui eorum cognouerūt verita C
tem. Item alibi. Surgent pſeudo chriſti Matth.
et pſeudo prophetę: et dabunt ſigna ma/ 24. a.
gna ꝛ prodigia: ita vt in errorem inducā
tur ſi fieri poteſt etiam electi. Octauo ve
niet antichriſtꝰ tē/
pore hereſis. Un/
de apoſtolus dicit:
Diſcedēt quidam 1. Tim.
a fide/attendentes 4. a.
ſpiritus erroris et
doctrinas demoni
orum. Nono veni
et in iſtius mundi
fine: quia poſt mor
tē antichriſti nō lō/
ge/mūdus finieť.

¶ Dñica.III. Aduētus: Euāg.
Matth. XI. a. in principio.

In il/
lo tem/
pore. Cū au a
diſſet ioānes
ꝗ i carcere/ ꝗ mira
cula ꝛ ꝯuerſationē
i vinculꝭ opa
chriſti: mit/
tēs duos de b
diſcipulis ſu

Cum au Poſtilla
diſſet io
annes i
vinculiſ
opa chriſti: mit/
tēs duos de di/
ſcipulis ſuis ait
illi: Tu es q̄ ven
turꝰ es ⁊c. Mat. D
vj. Hoc euangeliū factum eſt anno chri/
ſti. xxxj. idus decēbris. feria. vj. luna. xix.
indicione. iiij. Ante initiū illius euangelij
ſcribit beatꝰ Mattheus in ꝑcedēti capi/
tulo/ꝙ chriſtus diſcipulis ſuiſ dixit: Qui
vos recipit/ me recipit: et qui me recipit/
recipit eū q̄ me miſit. Qui recipit ꝓphe/
tam in noie ꝓphetę/ mercedem ꝓphetę
accipiet. Et qui recipit iuſtū in noie iuſti/
mercedē iuſti accipiet. Et q̄cūq; potū de/
derit vni ex minimis iſtꝭ calicē aquę frigi/
dę tm̄ in noie diſcipuli: Amē dico vobis:
nō perdet mercedē ſuā. Tūc poſt hoc ſe/
quiť euāge. hoď. a ¶ Cū audiſſet ioā
nes in vinculꝭ opa chriſti. Ꝉy. Hero/
des antipas incarcerauit ioannē ad inſtā
tiā herodiadis adulterę: ꝓpter hoc ꝙ io/
annes arguebat ipſum herodē/ꝙ abſtule
rat fratri ſuo philippo vxorē ſuā noie he
rodiadē: vt habeť Mar. vj. Miſit hero
des ꝛ tenuit ioānē: ꝛ vinxit eū in carcerē.
Joānes ergo i carcere poſitꝰ. b ¶ Mit
tēs duos de diſcipulꝭ ſuis ad ieſum: